

Källor och källautomatiken i Disgen 2023

DIS Café-träff den 4 april 2023

Källor – Källträd

Kvalitet i släktforskningen

- 1. Att dina uppgifter är korrekta
 - o Rätt personer – rätt uppgifter
 - Notera gärna hur du kommit fram till uppgiften (t.ex. i notistyp Hypotes)
- 2. Att de går att kontrollera
 - o Fullständig/entydig/beständig källreferens
 - Med tanke på den som framöver tar del av dina uppgifter

Källreferens – 2 delar

- 1. Källa
 - o Fullständig/entydig/beständig namn på källan
 - Burlöv (M) CI:9 (1895-1908) NAD: SE/LLA/13050
- 2. Hänvisning
 - o Var uppgiften finns i källan
 - Sida 43
 - Kan ha andra utseenden
 - o Kanske inte alltid finns

Disgens källträd

- Återanvänder redan registrerade uppgifter
 - o En källa registreras bara en gång
 - En viss volym (t.ex. en viss födelsebok)
 - o En hänvisning registreras bara en gång
 - Det kan finnas flera notiser/uppgifter på samma sida
- En nivåstruktur av grupper
 - o T.ex. Kyrkoarkiv > Blekinge län (K) > Jämshög (K)
- Lätt att ändra i

Källautomatiken

Källträdsautomatiken

- En ny automatik i Disgen 2023
 - o Valfri funktion
- Disgen bygger källträdet åt dig
 - o Utifrån ArkivDigital's eller Riksarkivets källhänvisningar
 - Du behöver inte bry dig om gruppstrukturen
- Bäst lämpat för dig
 - o Som inte redan har ett utbyggt källträd i Disgen

Vad vill vi uppnå?

- Fler skall ha källreferenser till sina uppgifter
- Lättare att skapa källreferenser
 - o Källa + Hänvisning + Bildlänk
- Lättare att bygga ett strukturerat källträd
- Enhetlig namnsättning av källorna
 - o Enligt Riksarkivet eller ArkivDigital
- Hänvisningar får direktlänk till rätt sida i arkivmaterialet

Riksarkivet

Riksarkivets källhänvisning

- Kopiera källhänvisning från den skannade bilden i Riksarkivets forskarsal
- Burlövs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13050/C I/9 (1895-1908), bildid: 00132903_00046, sida 43
 - o Burlövs kyrkoarkiv = Arkivets namn
 - o Födelse- och dopböcker = Serie
 - o SE/LLA/13050/C I/9 = Referenskod
 - o (1895-1908) = Datering (tidsomfång)
 - o 00132903_00046 = BildId (bildlänk)
 - o sida 43 = Sidnummer

Disgens källreferens – Riksarkivet

- Burlövs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13050/C I/9 (1895-1908), bildid: 00132903_00046, sida 43
 - o Arkiv: Burlövs kyrkoarkiv
 - o Källa: Burlövs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13050/C I/9 (1895-1908)
 - o Hänvisning: sid 43
 - o Länk till bild: 00132903_00046

Källreferens – Disgen (i notisen) – Riksarkivet

- Källreferens = Källa + Hänvisning
- Från Riksarkivet:
 - o Källa = Burlövs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13050/C I/9 (1895-1908)
- Hänvisning = sid 43
 - o Bildlänk = 00132903_00046

ArkivDigital

ArkivDigitals källhänvisning

- Kopiera källhänvisning från den skannade bilden i ArkivDigital
- Burlöv (M) CI:9 (1895-1908) Bild 470 / sid 43 (AID: v256735.b470.s43, NAD: SE/LLA/13050)
 - o Burlöv (M) = Arkivets namn
 - o Burlöv (M) CI:9 = Volymens namn
 - o (1895-1908) = Datering (tidsomfång)
 - o Bild 470 = ArkivDigitals bildnummer
 - o sida 43 = Sidnummer
 - o v256735.b470.s43 = AID (bildlänk)
 - o SE/LLA/13050 = NAD-kod

Disgens källreferens – ArkivDigital

- Burlöv (M) CI:9 (1895-1908) Bild 470 / sid 43 (AID: v256735.b470.s43, NAD: SE/LLA/13050)
 - o Arkiv: Burlöv (M)
 - o Källa: Burlöv (M) CI:9 (1895-1908)
 - NAD: SE/LLA/13050
 - o Hänvisning: sid 43 / Bild 470
 - o Länk till bild: v256735.b470.s43

Källreferens – Disgen (i notisen) – ArkivDigital

- Referens = Källa + Hänvisning
- Från ArkivDigital:
 - o Källa = Burlöv (M) CI:9 (1895-1908) SE/LLA/13050
 - o Hänvisning = sid 43 / Bild 470
 - Bildlänk = v256735.b470.s43

Exempel – Andra arkiv

Hur byggs trädet då?

Processen

- 1. Kontrollerar den inklistrade hänvisningen
 - o Är det en korrekt hänvisning?
 - o Går det att identifiera de olika delarna korrekt?
 - Om inte – då skapas ingen eller felaktig källreferens
 - o Exempel som inte godkänns:
 - Helsingborgs stadsförsamling (Maria) (M) CI:20 (1901-1902)
- 2. Identifierar de olika delarna i hänvisningen
 - o Arkivets namn och plats
 - o Serie (bara för Riksarkivet)
 - o Källans kompletta namn
 - o Hänvisningen
 - o Bildlänk
- 3. Finns samma källreferens redan?
 - o Då används den – klar
 - Ingen ny källreferens skapas
- 4. Finns källan men inte hänvisningen?
 - o Ny hänvisning (+ bildlänk) läggs in under befintlig källa
 - o Använder den nya källreferensen i notisen – klar
- 5. Finns gruppstruktur men inte källan?
 - o Då läggs källan in under rätt grupp (t.ex. under församling)
 - o Hänvisning (+ bildlänk) läggs in under den källan
 - o Använder den nya källreferensen i notisen – klar
- 6. Inget finns att återanvända
 - o Då skapas nytt i gruppstrukturen (t.ex. Församling)
 - o Nya källan läggs in
 - o Hänvisningen (med bildlänk) läggs in under källan
 - o Använder den källreferensen i notisen – klar

Hänvisningstexten

- Standard
 - o sid 168
 - o sid 168 / Bild 1740
 - o Bild 1740
 - o Ingen hänvisning (när sidnummer saknas på RA)
- Ta med bildlänken i hänvisningstexten
 - o sid 1 (AID: v96336.b4.s1)
 - o sid 1 (AID: v96336.b35.s1)
 - o bildid: C0058084_00045

Begränsningar och problem i källhänvisningar från AD/RA

Riksarkivet – sidor utan sidnummer

- Kyrkhults kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13225/C I/1 (1865-1884), bildid: C0058084_00016
 - o Ger:
 - Hänvisningstext = Ingen hänvisning
 - Bildid inlagt som bildlänk
- Senare: Ny hänvisning till annan sida i samma bok
 - o Hittar och väljer ovanstående hänvisning
 - o Och sidlänken pekar på fel sida
- Två sätt att åtgärda:
 - o Alternativ 1:
 - Efter att källreferens skapats: Ändra hänvisningstext till något lämpligt
 - o Alternativ 2:
 - Tag med bildlänk i hänvisningstexten

Extra uppgifter inom parenteser

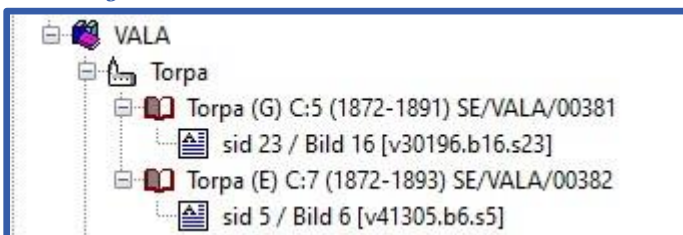
- Helsingborgs stadsförsamling (Maria) (M) CI:9 (1847-1861) Bild 160 / sid 19 (AID: v107209a.b160.s19, NAD: SE/LLA/13171)
 - o Ingen källreferens skapas
- Åtgärd:
 - o Ta bort texten (Maria) – innan du trycker på ”Skapa källhänvisning”

Flera sidnummerserier

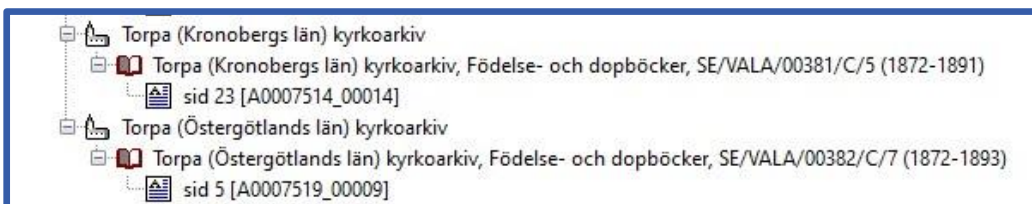
- Listerby (K) B:2 (1838-1849) Bild 4 / sid 1, AID: v96336.b4.s1
- Listerby (K) B:2 (1838-1849) Bild 35 / sid 1. AID: v96336.b35.s1
 - o Kommer att peka på samma källreferens (hänvisning)
 - o Och bildlänken blir alltså fel för en av dem
- Lösning:
 - o Ändra hänvisningstext efter den är skapad
 - o Ny programlösning planerad till nästa version

Flera församlingar med samma namn

ArkivDigital

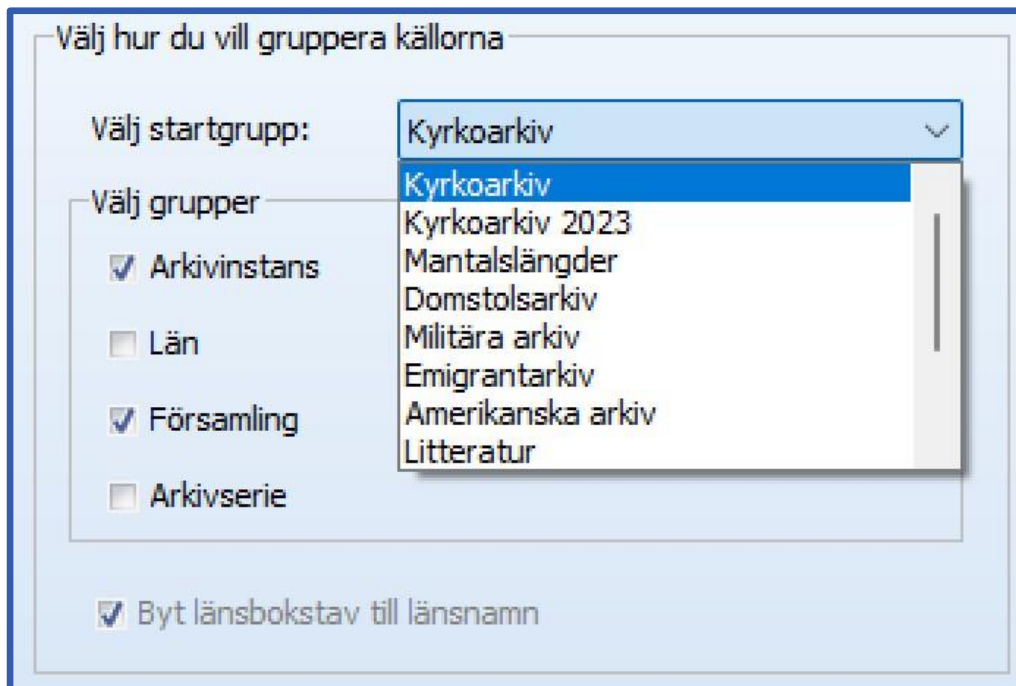
Riksarkivet

Källautomatiken – Inställningar

Inställning – Gruppstruktur

- Välj arkivgrupp
 - o Där ny källreferens skall skapas
- Välj grupper
 - o Standard är:
 - Arkivinstans (t.ex. Landsarkiv) + Församling
 - o Går att välja:
 - Län
 - Arkivserie

Välj hur du vill gruppera källorna

Välj startgrupp: Kyrkoarkiv

Välj grupper

- Arkivinstans
- Län
- Församling
- Arkivserie

Byt länsbokstav till länsnamn

Inställning – Källans namn

Inställningar för källan

Utöka Arkiv Digital-källa med NAD-beteckning

Exempel: Ramsberg (T) F:8 (1895-1921) SE/ULA/11259

Lägg till län i befintlig källa om det saknas

Exempel: Ramsberg F:8 (1895-1921)

Inställning – Hänvisningstext + bildlänk

- Hänvisningstext:
 - o Bildnummer
 - T.ex. sid 168 och/eller Bild 1470
 - Använd Disgens prefix-fält (sid) eller inte
 - o Bildidentitet
 - Bildlänken (AID resp. BildId)
 - I standard tas den inte med i hänvisningstexten
- Koppla bild till hänvisningen
 - o I standard läggs bildlänken (AID resp. BildId) in i fältet "Koppla", vilket ger en ikon vid notisen som direkt länk till rätt sida

Inställningar för hänvisningar

Välj vad som ska ingå i hänvisningens text

- Bildnummer
- Bildidentitet
- Använd Disgens prefix "sid" i hänvisningen (se hjälpen)

Exempel Arkiv Digital

Prefix: sid ▼ Hänvisningstext: 168 / Bild 1740

Exempel Riksarkivet

Prefix: sid ▼ Hänvisningstext: 168

Koppla bild till hänvisningen

Hjälp – Länkar

Handledningen

- [handledning-disgen2023.dis.se/kallor](https://www.dis.se/handledning-disgen2023.dis.se/kallor)
- [handledning-disgen2023.dis.se/reg-kyrkbok](https://www.dis.se/handledning-disgen2023.dis.se/reg-kyrkbok)
- [handledning-disgen2023.dis.se/auto-kallor-arbetsatt](https://www.dis.se/handledning-disgen2023.dis.se/auto-kallor-arbetsatt)
- [handledning-disgen2023.dis.se/auto-kallor-installningar](https://www.dis.se/handledning-disgen2023.dis.se/auto-kallor-installningar)